

Overstromingen voorkomen: graafkanalen door Maastricht

Rijkswaterstaat organiseerde samen met Waterschap Roer en Overmaas de nationale voorronde van het internationale Maassymposium. De uitslag had een uitgesproken Limburgse kleur: de in Echt opgegroeide Daniëlle Bakkes, student aan ArtEZ Academie voor bouwkunst in Arnhem, won de Nederlandse jongerenbijdrage aan het Maassymposium. Naast een prijs van 1500 euro mag zij Nederland vertegenwoordigen op het derde Internationale Maassymposium op 22 april 2010 in Luik. Zij wil overstromingen als gevolg van de klimaatverandering voorkomen door de komende 40 jaar stapsgewijs kanalen, beekjes en wadi's in Maastricht aan te leggen. Een persoonlijk verslag van de selectiedag in Den Bosch.

Twee vuurkolommen en een rode loper verwelkomen de gevestigde en aankomende waterdeskundigen van Nederland. Het is 21 januari en we zijn in Den Bosch in 'The Talent factory' (what's in a name!), een voormalige scheepswerf uit 1887. Reden van de bijeenkomst is de selectie van de Nederlandse Jongerenbijdrage aan het 3e Internationale Maassymposium dat op 22 april van dit jaar onder auspiciën van de Internationale Maascommissie (IMC) in Luik plaatsvindt. Binnen het programma van het IMC is uitdrukkelijk ruimte gereserveerd voor een zogenaamde 'jongerenbijdrage' uit elke lidstaat. Bedoeling is dat studenten (leeftijdscategorie 18 t/m 24 jaar) een presentatie geven over hun onderzoek naar en visie op (het beheer van) de Maas. De Nederlandse jongerenbijdrage is een initiatief van Staf DG-Water van het Ministerie van Verkeer en Waterstaat in samenwerking met Rijkswaterstaat Limburg, Rijkswaterstaat Zuid Holland en het Waterschap Roer en Overmaas.

*De jury
luistert
aandachtig
naar
de presentaties.*

*Jurylid Jan
Schrijen praat
met Annelien
Ronda.*

Heteluchtkanonnen blazen de voormalige fabrieksruimte warm op deze koude januaridag. De ruim 100 aanwezigen vormen een goede doorsnede van de Nederlandse waterwereld, met vertegenwoordigers van Rijkswaterstaat, diverse waterschappen, ingenieursbureaus en gerenommeerde wateropleidingen op universitair en HBO-niveau. Naarmate de broodjes slinken en de aanvang van het officiële programma nadert, stijgt de spanning bij de studenten die de presentatie

Internationaal Maassymposium

De Internationale Maascommissie (IMC) is in 2002 ingesteld bij de ondertekening van het Maasverdrag (Verdrag van Gent). Doel van het Verdrag is het bereiken van een duurzaam en integraal waterbeheer van het internationaal stroomgebied van de Maas. Het verdrag is ondertekend door het Waals Gewest, Nederland, Frankrijk, Duitsland, het Vlaams Gewest, het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, België en Luxemburg. Het Maasverdrag is op 1 december 2006 van kracht geworden.

De IMC heeft als belangrijkste taken:

- het afstemmen van de verplichtingen van de Europese Kaderrichtlijn Water,
- het afstemmen van de verplichtingen van de Europese richtlijn over beoordeling en beheer van overstromingsrisico's en,
- het geven van adviezen en aanbevelingen aan de Partijen voor het voorkomen en bestrijden van calamiteiten op het gebied van waterkwaliteit (waarschuwing- en alarmsysteem).

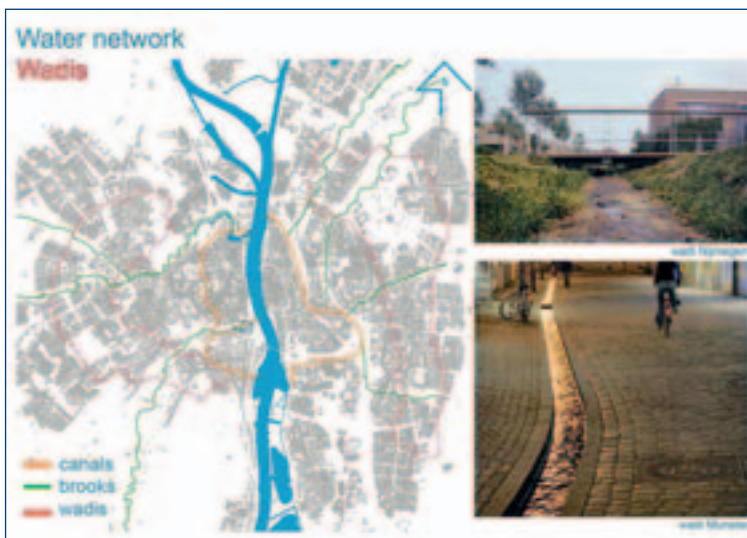
De Commissie vergadert één maal per jaar. Rondom de vergadering is een symposium georganiseerd waarbij nadrukkelijk aandacht is voor een actieve inbreng van jonge studenten uit Nederland, België, Duitsland en Frankrijk.

voor het publiek moeten verzorgen. In totaal zijn er 7 presentaties waaruit de jury (zie kader) een keuze moet maken. Behalve de eer om Nederland in Luik te vertegenwoordigen, is er ook een leuke bijkomstigheid: de winnaar mag straks ook een bedrag van € 1500,- mee naar huis nemen. De presentaties beginnen en de heteluchtkanonnen moeten helaas uit vanwege het lawaai dat ze produceren. Bert Satijn (programmavoorzitter van het kennisimpulsprogramma ‘Leven met water’) heet iedereen welkom en introduceert de jury. Renske Peters (directeur Water bij Directoraat Generaal Water, ministerie van Verkeer en Waterstaat) geeft het belang aan van samenwerking en consensus bij het zoeken naar oplossingen voor waterproblemen van internationale aard. Respect voor de culturele verschillen en het oefenen van geduld zijn volgens Peters belangrijke ingrediënten voor het oplossen van waterproblemen in het internationale Maasstroomgebied. „Ik ben dan ook blij dat er hier zoveel jonge aankomende waterprofessionals aanwezig zijn met frisse ideeën om deze problemen op te lossen”. En dan is het de beurt aan de studenten. Elke student laat eerst een zelfgemaakt you-tube filmpje zien en licht de kern van de boodschap vervolgens toe met een korte presentatie.

Elizabeth Larson (Universiteit Maastricht/University Minneapolis) maakt een vergelijkende analyse tussen de Maas en de Orange River in Zuid-Afrika en het effect van globalisering op het grensoverschrijdende waterbeheer.

Nick Naus van de Universiteit van Wageningen vergelijkt bestaande databases met informatie op het gebied van beheer en onderhoud langs de Maas en constateert dat geen enkele database voldeed aan de behoefte van de gebruikers. Hij maakt een pilotversie van een nieuwe GIS-database die wel aan deze behoefte voldoet.

Meutia Damai Nurlita, Hanggar Ganara Mawandha en Rudiansyah van de Saxion Hogeschool Deventer houden een pleidooi voor de massale toepassing

Waternetwerk Maastricht; kanalen, beken en wadi's beschermen straks de stad.

van bamboe in Nederland. Het absorbeert veel CO₂, houdt meer water vast dan andere gewassen of bomen en is zo een goed middel om natte natuurgebieden te creëren, terwijl bamboe eveneens gebruikt kan worden als bouw materiaal.

Daniëlle Bakkus van ArtEZ, Academie voor bouwkunst in Arnhem, wil overstromingen als gevolg van de klimaatverandering voorkomen door de komende 40 jaar stapsgewijs kanalen, beekjes en wadi's in Maastricht aan te leggen.

Annelien Ronda van de Universiteit Maastricht kijkt vanuit een cultureel-theoretische benadering naar scenario-analyses van grensoverschrijdende waterbeheer rondom de grensmaas. Zij pleit voor een gecombineerde kwantitatief-kwalitatieve analyse om het waterbeheer te verbeteren naar een holistisch en duurzaam watermanagement.

Tom Doldersum, Rick Hogeboom, Jaap Nienhuis, Martijn Siemerink, Frans van der Werf en Arjan Zeekant van de Universiteit Twente extrapoleren het in het wegverkeer bekende 'ritsen' naar de Maas. Zij beken van de Maas moeten versneld of vertraagd water afvoeren naar de Maas om piekafvoeren af te toppen en zo overstromingen te voorkomen. Als case-studie gebruiken zij het SOBEK-model om de afvoerpieken van de Aa en de Dommel te sturen.

Daniëlle Bakkus met cheque.

Jairo Villada van UNESCO-IHE Institute for Water Education /TU Delft

Renske Peters overhandigt de eerste prijs aan Daniëlle Bakkus.

Daniëlle Bakkus: „Er komt in de toekomst heel wat water af op Maastricht, we moeten nu al nadenken over een structurele grootschalige oplossing. Een waternetwerk door en om Maastricht kan een hoop ellende voorkomen!”

Jury

Een deskundige jury selecteert de afvaardiging naar het Internationale IMC symposium. De jury bestaat uit de Directeur Water van DGW mw. Renske Peters (Ned Delegatieleider IMC), dhr. Jan Schrijen (voorzitter van het Waterschap Roer en Overmaas), Patrick Meire (hoogleraar Universiteit Antwerpen, lid IMC en voormalig voorzitter IMC), Folkert Post (HID Rijkswaterstaat Zuid-Holland) en Harm Albert Zanting (directeur Water Arca-dis Nederland BV).

ondezocht ‘het morfologische antwoord’ van de Maas op vegetatiegroei in het winterbed van de rivier. Hij concludeert dat regelmatig onderhoud van de oevervegetatie noodzakelijk is om opstuw- ing bij hoge waterstanden te voorkomen.

OORDEEL VAN DE JURY

Na de presentatie krijgt elke student de ge- legenheid om zijn presentatie verder toe te lichten voor een kleiner publiek. Bij een toegewezen sta- tafel treden zij in discussie met het publiek. De juryleden lopen rond en stellen kritische vragen. Belangrijke criteria van de jury bij de beoorde- ling zijn de relevantie voor de Maas, de toepas- baarheid, de innovativiteit, de kwaliteit van de uitwerking, de presentatievorm en overtuigings- kracht.

Van de you-tube filmpjes springt de film van de Universiteit Twente over het ritsen er voor mij echt uit: de oplossing van het probleem wordt op een simpele en humoristische wijze duidelijk

overgebracht. Maar de hele presentatie is van belang en zeker de antwoorden die de studenten geven op de kritische vragen van het publiek en de jury.

Het oordeel van de jury laat niet lang op zich wachten: **Daniëlle Bakkes** wordt unaniem gekozen als vertegenwoordiger van Nederland in Brussel. Ze had goed over het probleem nagedacht met aandacht voor de uitwerking. Zo houdt ze rekening met een lange uitvoeringsperiode en stelt ze voor om de maatregelen te combineren met andere ruimtelijke ingrepen. Annelien Ronda en de ritsboys van Twente (zoals ze inmiddels liefdevol worden genoemd door diverse deelnemers) krijgen een eervolle vermelding. Alle deelnemende studenten mogen bovendien het IMC-congres in april bijwonen. Nederland heeft met deze studenten in ieder geval een representatieve afvaardiging in Luik. Het wateronderwijs is springle- vend en dat is het belangrijkste. De jeugd staat te trappelen om hun oplossingen voor de waterproblemen van nu in de praktijk te brengen. Luik, here we come!

*Ruud van Heel,
Waterschap Roer en Overmaas*